

М. М. Комариця

Будка Никита

БУДКА Никита (Будка Микита Михайлович; 07. 06. 1877, с. Добромірка, нині Збараз. р-ну Терноп. обл. – 01. 10. 1949, м. Караґанда, нині Казахстан) – церковний діяч УГКЦ. Брат [Д. Будки](#). Доктор богослов'я (1909). Закін. класичну гімназію в Тернополі (1897). Після примусової однорічної військ. служби в австр. армії у Відні та офіцер. іспитів залишив військо в ранзі кадета. 1898–1900 студював право у Львів. університеті, одночасно працював домаш. учителем дітей князя П. Сапіги. Від 1900 студював богослов'я у Львів. університеті та Духов. семінарії. 1902 переїхав до Іннсбрука (Австрія), де закін. Вищі теол. студії у Канізіанумі (1905). 14 жовтня 1905 митрополит Андрей Шептицький рукоположив Б. на священника. Від 1906 – у Львові на посадах префекта Духов. семінарії, референта справ еміграції при Митрополичому ординаріаті. Відвідував еміграц. осередки в Німеччині, Бразилії, Аргентині, Канаді. Працював над доктор. дис., а після її схвалення сенатом Віден. університету переїхав до Відня. Під час студій 1907 організував філію Австрій. товариства св. Рафаїла для опіки укр. емігрантів з Галичини та Буковини (працював тут 5 років). Засн. (1910) і ред. (до 1912) місячника «Емігрант». З місіонер. метою виїжджав до Німеччини та Боснії. Після однієї з таких поїздок залишився парохом у Козарі (Боснія). Папа Пій X призначив Б. першим укр. єпископом у Канаді (1912–27). Б. жив у Вінніпезі. Організовував парафії, будував церкви і школи, засновував бурси: ім. митрополита Андрея Шептицького в Сан-Боніфас (провінція Манітоба) та ім. Т. Шевченка в Едмонтоні, а також Дівочу академію пресвятого серця Христового в Йорктауні (провінція Саскачеван), притулки для сиріт у Мондері і Войтумі, нар. доми, осередки товариства «Просвіта», допомогіві товариства, започаткував часопис «Канадійський українець», видав молитовник, боровся проти сектантства. 1913 організував Собор укр. католических священників, на якому були затвердж.

правила Русько-католическої церкви в Канаді. 1918 організував два просвіт.-фермер. з'їзди. 1919 заснував Укр. нар. раду у Вінніпезі. Під час 1-ї світової війни опубл. два послання, де задекларував політ. настанову канад. українцям щодо британ.-канад. військових інтересів. 1927 відкликаний до Риму. 1928 через погіршення здоров'я повернувся до Львова, став єпископом-помічником митрополита Андрея Шептицького. Був львів. деканом, Ген. вікарієм митрополичої консисторії, асист. Католическої акції Львів. єпархії, відпоручником Митрополичого ординаріату в Укр. католическому союзі та духов. провідником Товариства домаш. робітниць «Будучність». Опікувався відбудовою відпустового місця у с. Зарваниця на Тербовлянщині. 11 квітня 1945 заарешт. у Львові органами НКВС і 1946 засудж. на 8 р. каторжної праці в Сибіру. Під час слідства перебував у Київ. в'язниці разом із митрополитом Йосипом Сліпим. Заслання відбував у Казах. РСР. У кафедрал. соборі св. Володимира й Ольги у Вінніпезі 1962 на його честь відкрито пам'ятну таблицю. 27 червня 2001 беатифікований Папою Іваном-Павлом II.

Рекомендована література

1. Тридцятьлітній Ювілей священства Преосвященного Кир Никити // Дзвони. 1935. № 6/7;
2. Іван Бомба. Життя й діяльність Преосвященного єпископа Никити Будки // Збаражчина: 36. ст., мат. і споминів. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто. 1980. Т. 1;
3. Марунчак М. Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпег, 1986;
4. Комариця М. Будка Никита // Укр. журналістика в іменах. Л., 1995. Вип. 2;
5. Мельничук Б., Мельничук Х. «Журавлина» книга: Терноп. укр. західна діаспора. Т. 1. Т., 1999.

Бібліографічний опис:

Будка Никита / М. М. Комариця // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-36541>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).